

פרקים כא-כד - נספחים לספר שמואל

- 1. רש"י שם כב:א**
ביום הציל ייני אותו – לעת זקנתו, לאחר שעברו עליו כל צרותיו ונצול מכולם.
- 2. ביאור הרב עדין שטיינזלץ - שם**
לאחר המאורעות הסוערים הגיע שקט יחסי לחייו של דוד, אז חיבר שיר תהילה גדול לה' שהציל אותו, גאל אותו ורומם אותו.
- 3. הואיל משה כא:א**
בימי דוד – כל סיפור זה מאוחר הוא, **אולי נמצא בין מכתבים עתיקים וספוחו אל הספר**, ורעב זה לא בסוף ימי דוד היה רק בראשית מלכותו, וזהו שאומר בימי דוד, שלא יתכן שדוד אחר כ"כ מלכת לקחת עצמות שאול ויונתן אהובו ולתת להם קבורה נאותה לגדולתם
- 4. שמו"ב כד**
(א) וַיִּסַּף אֶף-יָקוֹק לַחֲרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּסֶת אֶת-דָּוִד בָּהֶם לְאמֹר לָךְ מָנָה אֶת-יִשְׂרָאֵל וְאֶת-יְהוּדָה:
- 5. רש"י שם**
ויסף אף ה' לחרות בישראל - לא ידעתי על מה:
- 6. רלב"ג שם**
וזכר אחר זה שכבר הוסיף אף ה' לחרות בישראל מלבד מה שח' אפו על דבר הגבעוני שהיה רעב שנה אחר שנה:
- 7. גמ' בבא בתרא יד:-טו.**
[יד:] ומי כתבן? משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב. והושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה. שמואל כתב ספרו ושופטים ורות... [טו.] שמואל כתב ספרו. והכתוב: "ושמואל מת!" דאסקיה **גד החוזה ונתן הנביא**.
- [14b] Who wrote the books of the Bible? Moses wrote his own book and the portion of Balaam, and Job. Joshua wrote his own book and eight verses in the Torah. Samuel wrote his own book, Judges, and Ruth.
- [15a] Samuel wrote his own book - But isn't it written: "Samuel had died" (I Samuel 28:3)? Gad the seer and Nathan the prophet finished it.
- 8. דהי"א כט:כט**
ודברי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרֹנִים הַנִּסְּתוּבִים עַל-דַּבְּרֵי שְׁמוּאֵל הָרִאֶה וְעַל-דַּבְּרֵי נָתָן הַנְּבִיא וְעַל-דַּבְּרֵי **גד החוזה**:

פרקי הסיום של שמ"ב – מבנה כיאסטי

- **כא:א-יד** חטא הגבעונים והרעב
  - **כא:טו-כב** מלחמות גבורים עם ענקי פלשתים
    - **כ"ב** שירת דוד
    - **כג:א-ז** שירת דוד האחרונים
    - **כג:ח-לט** רשימת גבורי דוד
- **כ"ד** חטא המפקד והמגפה
ויעתר קוֹק לְאַרְצָא וַתַּעֲצֵר הַמַּגָּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל (כה)

מבנה סיום ספר שופטים

- (יז:ו) בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיִּשָּׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה:
(יח:א) בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל...
(יט:א) וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל
(כא:כה) בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיִּשָּׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה:

חלוקת ספר שמואל

שמואל	שמ"א:א-טז	מלכות שאול
גד	שמ"א:יז-שמ"ב:ה שמ"ב:ב-כא-כד	פרק דוד לפני ירושלים, בריחתו, ומלכות מחלוקת "מלחמות דוד"
נתן	שמ"ב:ב-ו-כ	פרק דוד בירושלים ונצחיות בית דוד וירושלים